

належним чином, оскільки до сих пір відсутня нормативно – правова база та не чітко визначена екополітика держави у цьому напрямку. Тому створення структурних підрозділів екології та природних ресурсів в різних областях з різними назвами, відсутність уніфікованого положення про структурні підрозділів екології та природних ресурсів, невідповідність положень цих підрозділів один одному, свідчить про відсутність ефективної екологічної політики держави у даній сфері.

Як зазначено в представленій Концепції, реформування галузі дасть можливість перейти від системи тотального контролю до системи моніторингу та попередження порушень екологічного законодавства., а запуск автоматизованої, відкритої системи реєстрів природо користувачів і небезпечних виробництв та впровадження он-лайн декларування з дотримання вимог природоохоронного законодавства не лише підвищить екологічну відповідальність та контроль, а й унеможливить, будь-які корупційні прояви [7].

Проте в поданій Концепції немає відомостей щодо прорахунку кошторисних витрат та джерел фінансування на реалізацію великого амбітного та затратного проекту не тільки впровадження, але й подальшого його постійного обслуговування. Також усім зрозуміло, що не достатньо знати про наявність правопорушень в сфері екології, а необхідно мати ефективні і дієві правові механізми попередження, контролю, реагування на них, ефективні санкції, заходи притягнення до відповідальності, виконання рішень та належної компенсації шкоди завданої порушенням екологічного законодавства. Зокрема, В.Н. Кудрявцев зазначав, що ефективність впливу права на поведінку громадян і колективів повинна оцінюватись з точки зору того, в якій мірі вдалося засобами права забезпечити правомірну поведінку людей, попередити протиправні вчинки, організувати та впорядкувати складну систему суспільних відносин, що є предметом правового регулювання [8, с. 162-163]. Також принципом оцінки дії будь-якої правової норми виступає не лише її цінність та корисність результату, але й фактична величина витрат, пов'язаних з її реалізацією. Саме оптимальне співвідношення ефективності, корисності та економічності дозволяє одержати правову норму, яка б найкращим чином відповідала вимогам її створення у сучасних умовах реалізації екологічної політики України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України від 09.12.2010 р. // Урядовий кур'єр від 14.12.2010 р.
2. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 // Відомості Верховної Ради України, 2011, № 38, ст.385.
3. Про ліквідацію територіальних органів Міністерства охорони навколишнього природного середовища // Постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2013 року №159 // Урядовий кур'єр від 21.03.2013 № 53.
4. Стратегією сталого розвитку “Україна - 2020”: Указ Президента України від 12 січня 2015 р. № 5 // Урядовий кур'єр від 15.01.2015 № 6
5. Стратегія національної безпеки України: Указ Президента від 26 травня 2015р.// Урядовий кур'єр від 29.05.2015 № 95
6. Концепція реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього середовища в Україні (<http://www.menr.gov.ua/press-center/news/123-news1/>)
7. Кудрявцев В. Н. Право и поведение / В. Н. Кудрявцев. — М.: Юрид. лит., 1978. — 192 с.

ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄС

Губанов О.

(кандидат юридичних наук, провідний юрист програми з вивчення проблем адаптації законодавства України до законодавства ЄС, юридичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка)

Процес становлення української державності переживає новий, важливий етап свого історичного розвитку. Першочерговим вектором розвитку України стала євроінтеграція. Безсумнівним є те, що ефективність функціонування України в європейському співтоваристві, на пряму залежить від ефективності функціонування сучасного державного управління. Саме тому постає ключовою проблемою необхідність становлення і розвитку в Україні, публічної адміністрації та публічної служби, яка фактично буде реалізовувати її завдання і функції. Ця ідея безпосередньо впливає із Рекомендації №R (2000) 6 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам Ради Європи «Про статус публічних службовців у Європі» ухвалена Комітетом Міністрів на 699-му засіданні Заступників міністрів 24 лютого 2000 р.[3, с.698-712].

Варто відзначити те, що на сучасному етапі розвитку в Україні публічна служба проходить етап свого становлення. При цьому, тривалий час, ця категорія фактично не мала свого нормативного закріплення та відповідного регулювання на рівні чинного законодавства України.

Проблемами функціонування публічної служби в Україні займалися такі вчені, як: Авер'янов В.Б., Білозерська Т.О., Битяк Ю.П., Бевзенко В.М., Борденюк В.І., Гаращук В.М., Гончарук С.Т., Дзюндзюк В.Б., Єрмоліна В.П., Западинчук О.П., Кикоть П.В., Коліушко І. Б., Тимошук В.П., Тихомиров М.Ю., Фоміцька Н.В., Янчук О.Ю., Янюк Н.В. та ін.

Враховуючи те, що вперше про публічну службу, як категорію почали говорити ще за радянської доби. Так, відомий український дослідник Ю. Л. Панейко визначав поняття «публічної служби» виходячи з визначення держави як «корпорації публічних служб», а відтак вважав, що публічна служба має змінюватися відповідно до потреб «загального інтересу»[1]. Інший дослідник О.В. Петришин до публічної служби відносить державну, муніципальну службу та службу у недержавних організаціях (громадських організаціях, політичних партіях, та навіть – приватних підприємствах) [2].

На сьогоднішній період, в українській юридичній літературі, поняття «публічна служба» розглядається з позиції інституційного та функціонального аспектів. Так, з позиції інституційного аспекту публічна служба в найширшому розумінні може здійснюватись працівниками усіх організацій публічного сектору: органів державної влади (тобто не лише виконавчої, але й законодавчої та судової влади), державних підприємств та установ, органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств та установ. Таким чином, до поняття публічної служби включають діяльність працівників усіх інституцій, які виконують публічні завдання, в тому числі діяльність державних або муніципальних лікарів, вчителів тощо. У вузькому розумінні в інституційному вимірі публічну службу розглядають як діяльність службовців органів державної влади та органів місцевого самоврядування[3, с.11].

Якщо розглядати публічну службу з позиції функціонального аспекту, то можна відзначити те, що завдання публічної адміністрації у багатьох країнах виконуються не лише органами та організаціями публічного (державного та муніципального) сектору, але й делегуються громадським організаціям і навіть приватним структурам[3, с.11-12]. Таким чином, на науковому рівні, поняття «публічна служба» однозначно не сформульоване і проходить свою трансформацію та наповнюється новим змістом.

В Україні, на нормативному рівні така категорія, як «публічна служба» вперше була закріплена на рівні п.15 ст. 3 Кодексу адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 р. і розглядається, як діяльність на державних політичних посадах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, дипломатична служба, інша державна служба, служба в органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування[4]. Очевидно, що саме це поняття для нас має пріоритетне значення, оскільки визначає коло суб'єктів публічної служби в Україні. Хоча, як видно із тенденцій розвитку законодавства в Україні, ця категорія фактично не розвивається на законодавчому рівні оскільки в 2015 році був прийнятий

новий Закон України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 р.[5], а не Закон України «Про публічну службу». Крім того, правовий статус частини суб'єктів публічної служби визначається Законом України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 07 червня 2001 р. в редакції від 01 травня 2015 р[6] тощо. Отже, говорити про функціонування публічної служби в Україні, як єдиної системи на сьогоднішній день немає підстав.

Розглядаючи питання про юридичну відповідальність публічних службовців в Україні варто звернути увагу на те, що їх можуть притягати до різних видів юридичної відповідальності, а зокрема: кримінальної, адміністративної, дисциплінарної та матеріальної. Варто відзначити те, що оскільки така категорія, як «публічний службовець» фактично повноцінно не реалізована на рівні чинного законодавства України, то аналізуючи положення чинного Кримінально кодексу України, наприклад ст. 364 «Зловживання владою або службовим становищем»[9], або Кодексу України про адміністративні правопорушення, наприклад ст. 166-3 «Дискримінація підприємців органами влади і управління»[10], ми можемо говорити лише про притягнення до відповідальності окремих суб'єктів публічної служби, а зокрема, в першу чергу, державних службовців.

На сьогоднішній день говорити про юридичну відповідальність публічних службовців в Україні можна лише в контексті відповідальності окремих суб'єктів публічної служби, а зокрема: державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування, прокурорів, військовослужбовців тощо. Це насамперед пов'язано із тим, що публічна служба не отримала належного правового регулювання на рівні чинного законодавства і як юридична категорія фактично закріплена на рівні п.15 ст. 3 Кодексу адміністративного судочинства України.

Суб'єктів публічної служби в Україні можуть притягати до різних видів юридичної відповідальності, а зокрема: кримінальної, адміністративної, дисциплінарної та матеріальної. При цьому, право Європейського Союзу встановлює основні принципи та вимоги притягнення до юридичної відповідальності публічних службовців. Безперечно, ці вимоги і принципи є запорукою об'єктивного та неупередженого розгляду питання про притягнення публічного службовця до юридичної відповідальності. При цьому, основним завданням юридичної відповідальності публічних службовців є не тільки покарання або накладення законних санкцій на них у разі вчинення правопорушення, а забезпечення нормального функціонування публічної служби, як основи функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Панейко Ю. Л. Наука адміністрації і адміністративного права. У 2х томах. Загальна частина. – Авгсбург, 1949. – С. 49-51
2. Петришин А.В. Государственная служба. Историко-теоретические предпосылки, сравнительно правовой и логико-понятийный анализ. Монография. – Харьков: Факт, 1998. –С. 139-140
3. Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України / За заг. ред. Тимошука В.П., Школика А.М. – К.: Конус-Ю, 2007. – 735 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35–36, № 37. – Ст. 446
5. Про державну службу . Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII // Відом. Верховної Ради України. – 2016. - № 4 .- Ст.149
6. Про службу в органах місцевого самоврядування .Закон України від 07.06.2001 № 2493-III//Голос України від 10.07.2001.
7. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Закон України від 18 березня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 29. – Ст. 367
8. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Угода: Європейський Союз; Європейське співтовариство з атомної енергії від 27.06.2014 року // Офіційний вісник України. – 2014. – № 75. – Т. 1. – Ст. 83.
9. Кримінальний Кодекс України від 5 квіт. 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 25/26. — Ст. 131.

10. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Кодекси України: В 3-х кн. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – Кн. 1.

КОЛЕДЖ, ЯК ГАЛУЗЕВИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОЇ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ЮРИСТІВ

Губанова Т.

(кандидат юридичних наук, директор ПВНЗ «Фінансово-правовий коледж»)

Немає сумнівів у тому, що в сучасній Україні професія юриста є актуальною та престижною. При цьому, однією із основних проблем у цієї сфері є проблема недостатньої практичної фахової підготовки юристів. Справа полягає у тому, що випускники юридичних ВУЗів часто не мають достатніх практичних навиків, які б дозволили їм одразу ж після завершення навчання в ВУЗі працювати за фахом. Очевидно, що ця проблема має бути належним чином вирішена. Зазначена проблематика була і є предметом багатьох досліджень вітчизняних та зарубіжних спеціалістів таких, як: Білоус В.В., Глуховець В.А., Дядюк А.Л., Некіт К.Г., Піддубна Д.С., Подоляк С.А., Савич О.С. та ін.

При розгляді питання про практичну фахову підготовку юристів, на наш погляд варто звернути увагу на те, що, Україна вже тривалий час перебуває у міжнародному, а зокрема європейському, освітньому просторі. Це, в першу чергу, надало принципово нові можливості для майбутніх юристів, а також поставило нові вимоги до якості вищої освіти в Україні в цілому та вищої юридичної освіти зокрема. Так, у 1999 р. Україна ратифікувала Конвенцію «Про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні» підписану у Лісабоні 11 квітня 1997 р.[1].

Наступним важливим кроком у наближенні вищої юридичної освіти до світових стандартів є приєднання України до Болонського процесу, яке відбулося у травні 2005 р. на Конференції Міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти «Загальноєвропейський простір вищої освіти – Досягнення цілей»[2].

Окрему увагу питанню про вищу освіту приділено в ключовому документі, який регламентує, на сьогодні, взаємодію між Україною та Європейським Союзом, а зокрема Угоді Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони[3]. Фактично ця Угода юридично закріпила європейський вибір України та поклала на неї виконання низки обов'язків, в тому числі і у сфері вищої освіти. Основне завдання вищої юридичної освіти в Україні – це підготовка кваліфікованих фахівців у галузі права, які працюють для утвердження у суспільстві верховенства права та розвитку правової свідомості й правової культури громадян[5].

Для реалізації зазначеного у Концепції завдання функціонує система вищих юридичних навчальних закладів України. Однією із ланок системи ВУЗів України є коледжі. На сьогодні коледжі, як навчальні заклади, функціонують у більшості країн світу. Так, у Великобританії та США коледжі є вищими навчальними закладами[6]. Що ж стосується Європи, то тут у значній частині країн ЄС вони відносяться до так званих «середніх» навчальних закладів, зокрема мова йде про: Францію, Бельгію, Швейцарію. В Україні коледж відноситься до типу вищого навчального закладу. Так, згідно із ч.3 ст. 28 Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. коледж – це галузевий вищий навчальний заклад або структурний підрозділ університету, академії чи інституту, що провадить освітню діяльність, пов'язану із здобуттям ступенів молодшого бакалавра та/або бакалавра, проводить прикладні наукові дослідження. Крім того, коледж також має право здійснювати підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста[7].

Варто відзначити те, що більшість ідей, які сформульовані в Угоді про асоціацію